

**Plānošanas dokumenta Tērvetes novada teritorijas plānojums 2005.-2017.gadam
monitoringa ziņojums**

Plānošanas dokumenta un monitoringa ziņojuma izstrādātājs, kontaktinformācija:

Tērvetes novada domes Attīstības nodaļas vadītāja Linda Mierlauka; t. 63726001; e-pasts: tervetesnd@zemgale.lv; fax: + 371 63726012

Monitoringa priekšmets	Plānošanas dokumenta/ SIVN uzdevumi, plānotais stāvoklis/ normatīvos aktos noteikts	Rezultāti, situācijas raksturojums	Komentāri
Vides (dabas) faktori	<ol style="list-style-type: none"> 1. Virszemes ūdeņi – 2005.gada Vides pārskats konstatē: „Tērvetes upē palielināta piesārņojošo vielu koncentrācija, īpaši pie Lietuvas robežas, un nitrātu slāpekļa piesārņojums”. 2. Pazemes ūdeņi Neizmantotie pazemes urbumi, kas nav tamponēti, var kļūt par piesārņojuma avotu. 3. Meži Tērvetes novadā nenotiek aktīva mežizstrāde. Mežs ir galvenokārt ainavas elements. Dabas parks „Tērvete” ir lielākais novada tūrisma objekts. 4. Aizsargājamās dabas teritorijas: dabas parks „Tērvete”, dabas liegumi „Ukru gārša”, „Svētes ieleja” un „Skujaines un Svētaines ieleja”. 5. Biotopi un dendroloģiskie objekti 6. Parki un dižkoki 7. Aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie objekti – Klūnu atsegums. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tērvetes novada domei nav oficiālas informācijas par situāciju uz 2017.gadu. 2. Pašvaldībai nav datu par pazemes ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos. Pašvaldība neveic urbumu stāvokļa kontroli. 3.4. a/s „Latvijas valsts meži” veic savu apsaimniekojamo mežu teritoriju plānveida izstrādi, kā arī darbojas pēc dabas parka „Tērvete”, dabas liegumu „Ukru gārša”, „Svētes ieleja”, „Skujaines un Svētaines ieleja” dabas aizsardzības plāniem, kas iekļauti Tērvetes novada teritorijas plānojumā. 5.,6.,7. Visi aizsargājamo teritoriju un objektu/ zemju īpašnieki tikuši iesaistīti plānošanas dokumentu un konkrēto teritoriju aizsardzības plānu izstrādes procesos un informēti par savu īpašumu apsaimniekošanas iespējām un noteikumiem. 	
Sociālie faktori Iedzīvotāji (veselība/drošība, labklājība)	Iedzīvotāji. Vides pārskatā tika minēts, ka iespējamais iedzīvotāju skaita pieaugums varētu būt cēlonis tiešajām ietekmēm uz vidi, palielinot atkritumu, notekūdeņu, trokšņa un piesārņojuma vispārējo līmeni.	2006.gadā Tērvetes novadā bija 4261 iedzīvotājs, bet 2017.gadā – 3582 iedzīvotāji. Tas liecina, ka iedzīvotāju antropogēnā slodze Tērvetes novada teritorijā nevar kļūt par vidi apdraudošu faktoru. Izņēmums ir tūristu intensīvi apmeklētās dabas parka teritorijas, bet šie riski ir izvērtēti dabas parka	

	<p>Ražošanas procesu ietekme uz dzīves vides kvalitāti, līdz ar to – uz iedzīvotāju labsajūtu.</p>	<p>attīstības dokumentos. Dabas parka teritorija tiek attīstīta plānveidīgi, ņemot vērā minētās ietekmes.</p> <p>Laikā no 2012.gada, kad intensīvi attīstās lopkopība a/s „Agrofirma Tērvete” lauksaimnieciskās ražošanas teritorijās, - lopu skaits kompleksā Tērces 500 m no Kroņauces ciema modernizācijas un biogāzes stacijas izbūves rezultātā sasniedzis 3500 govis, kā arī notiek kompleksa ēku tālāka modernizācija, plānojot jaunopu skaitu palielināt līdz 1500. Galvenās problēmas rada smakas, kas izplatās ar D puses vējiem ciema apbūves virzienā, jo lopi telpās uzturas nepārtraukti, neizejot ganībās, bet ēkas ir atvērtā tipa ar žalūzijām.</p> <p>Savukārt biogāzes koģenerācijas stacija pie alus darītavas rada trokšņus, kas nakts stundās ietekmē iedzīvotāju labsajūtu, tomēr pēc iekārtu īpašnieka veiktajiem pasākumiem trokšņu līmenis atbilst normatīvu prasībām.</p>	
<p>Ekonomiskie faktori Tautsaimniecības nozaru attīstība</p>	<p>1. Lauksaimniecība: Tērvetes novadā nav neapsaimniekotu zemju, 83% LIZ zemju ir meliorētas. Novada visos pagastos vēsturiski notiek intensīva l/s zemju apstrāde, kas ietekmē vidi, izmantojot dažādus ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslus.</p> <p>2. Tūrisms: 2005.gada Vides pārskatā norādīts, ka teritorijas plānojumā paredzētā tūrisma attīstība varētu gan tiešā, gan netiešā veidā palielināt ietekmi uz vidi.</p>	<p>1.Pārtraukta cukurbiešu audzēšana. Trūkst līdzekļu meliorācijas sistēmu rekonstrukcijai. Vērojama lielo l/s zemju īpašumu paplašināšanās un ēku un tehniskās bāzes modernizācija. Ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu un minerālmēslu lietošanu kontrolē atbildīgās instances, bez tam, to dārdzība ir iemesls, kādēļ to lietošana nenotiek pārāk lielos apjomos.</p> <p>2.Tūristu skaits dabas parkā „Tērvete” būtiski pieaudzis, taču parka dabas aizsardzības plānā noteiktās darbības,- teritoriju secīga un pakāpeniska atvēršana un attīstīšana sekmīgi</p>	

	<p>3. Sadzīves atkritumu apsaimniekošana: 2005.gada Vides pārskatā norādīts, ka pašvaldībā vēl darbojas viena vietējā atkritumu izgāztuve un viena no slēgtajām nav rekultivēta. Atkritumi tiek šķiroti nesistemātiski. Nenotiek organizēta bioloģisko atkritumu kompostēšana un izmantošana.</p> <p>4. Dzīvnieku kapsētas: Tērvetes novadā uz 2004.gadu vēl darbojas vai daļēji darbojas divas lopu kapsētas.</p> <p>5. Notekūdeņi: Tērvetes novadā uz 2004.gadu bija nepieciešams modernizēt Klūnu, Kroņauces un Tērvetes attīrīšanas iekārtas.</p> <p>6. Potenciāli piesārņotās teritorijas: Uz 2004.gadu</p>	<p>novērš iespējamās negatīvās ietekmes.</p> <p>Plānotā RC „Tērvete” (sanatorija „Tērvete”) darbības apjomu palielināšanās nav notikusi, līdz ar to nav notikusi tā iespējamā ietekmes uz vidi palielināšanās.</p> <p>3. Tērvetes novadā ir slēgtas visas vietējās atkritumu izgāztuves un visas ir rekultivētas. Novada ciematos ir izveidoti atkritumu savākšanas un šķirošanas laukumi. Novadā darbojas viena atkritumu apsaimniekošanas firma, kas izved atkritumus uz reģionālo atkritumu izgāztuvi Jelgavas novadā.</p> <p>4. Tērvetes novadā slēgtas visas lopu kapsētas, taču to teritorijas nav rekultivētas.</p> <p>5. AR 2011.gadu Klūnu ciemats vairs nav apdzīvota vieta, jo tajā būtiski samazinājies iedzīvotāju skaits. Līdz ar to vairs nav aktuāla notekūdeņu attīrīšanas modernizācija. Tērvetes ciematā ir aprūtināta vienotu attīrīšanas iekārtu būvniecība sarežģītās reljefa un apbūves, kā arī neskaidro RC „Tērvete” nākotnes jaudu dēļ. 2017.gadā veikta NAI „Labrenči” pārbūve pie 75 dzīvokļu mājas Tērvetes ciemā. 2018.gada investīciju plānā paredzēta jaunu NAI izbūve Tērvetes ciema Sanatorijas daļā. Kroņauces ciematā 2016.gadā realizēta a/s „Tērvetes AL” atsevišķu attīrīšanas iekārtu izbūve alus darītavai. Līdz ar to atrisinātas problēmas ar ražošanas notekūdeņu radīto pārslodzi pašvaldības NAI „Griezes”.</p> <p>6. Uz 2017.gadu no minētajām teritorijām izslēdzamas divas rekultivētās atkritumu</p>	
--	--	--	--

	Tērvetes novadā kā potenciāli piesārņotas uzskaitītas 16 teritorijas.	izgāztuves. Lopu kapsētas slēgtas, taču nav rekultivētas. Visas agrākās minerālmēslu un pesticīdu noliktavas arī nav rekultivētas. Bijušajās Krievijas armijas bāzēs Tērvetē un Augstkalnē daļa objektu nojauktas, taču papildus vides izpētes vai sanācijas darbi netiek plānoti.	
Teritorijas plānojuma vai attīstības plānošanas dokumenta rezultatīvie rādītāji (piemēram, teritorijas plānojumi – apbūvētās teritorijas, attīstības programmas – realizētie projekti u.c.)	1. Apbūvētās teritorijas 2. Lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas tendences	1. Plānotās individuālo māju apbūves teritorijas ciematos apbūvētas tikai atsevišķos objektos. Intensīva būvniecība arī turpmāk netiek prognozēta iedzīvotāju ierobežoto finansu līdzekļu dēļ. 2012.-2017.gadā esošās ražošanas un l/s ražošanas objektu teritorijas paplašinātas atsevišķos objektos Kroņaucē – lielfermas „Tērces” un „Jātnieki” (a/s „Agrofirma Tērvete”) Citos objektos veikta esošo l/s ražošanas teritoriju plānveidīgāka apbūve un objektu modernizācija. Atsevišķu objektu teritorijas netiek intensīvi apsaimniekotas un iespējama to stāvokļa pasliktināšanās. Teritorijas plānojumā paredzētās jaunās sabiedrisko objektu un darījumu objektu apbūves teritorijas ir tikušas attīstītas a/s „Latvijas valsts meži” dabas parkā Tērvetē, kur izbūvēts autobusu stāvlaukums ar atpūtas infrastruktūru. 2. L/s zemju apsaimniekošanu kontrolē LAD un Augu aizsardzības dienests. Tērvetes novadā praktiski nav neapsaimniekotu l/s teritoriju. Galvenās tendences ir tās, ka lielākie zemju apsaimniekotāji paplašina gan nomas zemju, gan arī savas īpašumu platības. Lauksaimniecības zemes cenas katru gadu pakāpeniski palielinās,	

		<p>2017.gadā sasniedzot vidēji 7000,- - 8000,- EUR par hektāru.</p> <p>Viens no lielākajiem l/s zemes īpašniekiem - A/s „Agrofirma Tērvete” ar 2012.gadu savu ražošanu no graudkopības pārorientējis uz lopkopību (3500 slaucamas govīs) un biogāzes ražošanu. Līdz ar to palielinājušās kukurūzas sējumu platības, kas ekspertu vērtējumā nacionālas nozīmes lauksaimniecības zemju izmatošanā nav pozitīva tendence.</p>	
--	--	--	--

Secinājumi (analītisks paplašināts izvērtējums):

Analizējot iepriekš minēto informāciju, secināms, ka Tērvetes novada teritorijā uz 2017.gada nogali nav vērojama būtiska ietekmju uz vidi pasliktināšanās. Kā apgrūtinošākais faktors minams smaku intensitātes pieaugums Kroņauces ciemā sakarā ar lielfermu „Tērces” un „Jātnieki” modernizāciju un liellopu skaita palielinājumu, veicot biogāzes ražošanu nepārtrauktā ražošanas procesā atklāta tipa kūts ēkās. Vēršam uzmanību uz normatīvajos aktos līdz šim noteikto maksimālo lopu skaitu, nosakot ietekmes uz apkārtējo vidi – virs 500. Situācija, kad lopu skaits 5 un vairāk reizes pārsniedz šo normu, netiek vērtēta!

2017.gadā uzsākts jauna Tērvetes novada Teritorijas plānojuma izstrādes process. Jaunajos plānošanas dokumentos tiks noteiktas veicamās darbības vides un ainavas aizsardzības nolūkos, īstenojot plānojumā atļautās teritoriju izmantošanas. Demogrāfiskās tendences un darba tirgus situācija liek prognozēt, ka arī turpmāk nav plānojama iedzīvotāju skaita palielināšanās Tērvetes novadā. Arī ražošanas objektus to īpašnieki plāno modernizēt, samazinot darbinieku skaitu, toties ieviešot jaunas tehnoloģijas, kas ir videi drošākas. Aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu nosaka un kontrolē dokumenti un institūcijas, kas ļauj cerēt, ka vides stāvoklis šajos objektos nepasliktināsies. Kopumā jākonstatē, ka teritorijas plānojumā atļautās un realizētās darbības Tērvetes novadā neatstāj būtisku negatīvu ietekmi uz ainavu un vidi.

Datums:13.12.2017.